

מאמר נשא את ראש – ה'תשמ"א

מאת
כבוד קדושת
אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לש"פ נשא, י"א סיון, ה'תשפ"ה

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה

שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' נתן בהרה"ח הרב משה ע"ה

אשכנזי

נפטר ט"ו סיון ה'תשס"ה

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות

מנחם מענדל וזוגתו מרת מושקא

וב"ב: דבורה, נתן, טייבע-ליבע וקיילא

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

אשכנזי

לנחת רוח יהודי חסידותי

ולהצלחה רבה ומופלגה בכל אשר יפנו

בטוב הנראה והנגלה בגשמיות וברוחניות

מתוך שמחה וטוב לבב

הענינים, ועוד עיקר – לדבר עם זקני אנ"ש חב"ד אשר באה"ק ת"ו ע"ד מסורת אבותיהם ולכל לראש אבות הרוחנים, רבותינו נשיאינו, בכל האמור וכיו"ב.

ועוד וגם זה עיקר אשר כשיחליט בתוקף לעשות בכיוון האמור, הרי הכניסה לפעולה זו עצמה מורה ומדריכה מעוררת ומעודדת ומוסיפה כח, וכדברי חז"ל, מי שיש לו מנה רוצה מאתים, והנמשל ברוחניות עאכ"כ. והרי זכות הרבים מסייעתו.

אינו כותב אודות חינוכו וכו', ובכ"א תקותי חזקה שיש לו קביעות עתים בכל יום בלימוד תורת הנגלה וכן בלימוד פנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות, שאם בהנוגע לכל אחד ואחד מוכרח הוא לימוד זה, עאכ"כ בזה שהיכולת בידו להשפיע בסביבתו בכלל ובסביבת צעירים בעלי מרץ ועומדים בפתח חייהם בתור עצמאים וכו' וק"ל.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ נשא, י"א סיון הבעל"ט, הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה נשא גו', שנאמר בהתוועדות ש"פ נשא, ד' סיון ה'תשמ"א – הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה – מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

אסרו חג השבועות, ה'תשפ"ה
שבעים וחמש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2025 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5785 • 2025

Printed in the United States of America

וכדברי חז"ל, מי שיש לו מנה רוצה מאתים: ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, י. רמב"ן ובחיי ס"פ חיי שרה. ועוד.
זכות הרבים: ראה אבות פ"ה מ"ח.
ובכ"א: = ובכל אופן.

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

הוספה

א

ב"ה, י"א שבט תשי"ט
ברוקלין

שלום וברכה!

ע"י הרה"ח אי"א נ"י עוסק בצ"צ רב פעלים כ' מו"ה ... נתקבל בקשת
ברכה פ"נ עבורו ויקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ובודאי למותר לעוררו אשר בהנהגה עם בע"ב, הנקודה בזה – שלא
לוותר על ענינים של יראת שמים וכיו"ב, אבל לדבר עם הבע"ב בנוסח כזה שגם
דעתם כן הוא, ולא באופן של ויכוח ונצחון על דעתם שלהם. ומהנכון עוד יותר
שאותם הענינים וואָס מ'דאָרף דורכפירען, לעשות זה בלא בליטות, שאז כמה
בע"ב אין משימים לב לזה. ויה"ר שיבשי"ט בכל האמור.

בברכה לבשורות טובות

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ב

ב"ה, ג' מני"א תשכ"ה
ברוקלין

הרב ... שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ז תמוז, בו כותב אודות משרתו, אשר רב
צבאי הוא בצה"ל, וכן ע"ד הפגישה שלו עם פעילי אנשי חב"ד, פעילה בקירוב
אלו שלע"ע עדיין רחוקים הם, ושואל הוראות בפעילות האמורה.

והנה נוסף על אשר קשה לבאר ענינים אלו בכתב, הרי אין כל צורך בזה,
כיון שרואה הפעילים בעת פעולתם, ובשיחה עמהם פא"פ יכול לברר בפרטיות

א

בע"ב: = בעלי-בתים (חברי הקהילה).

ב

פא"9: = פנים אל פנים.

תוכן המאמר

ענין מ"ב המסעות הוא כללות ענין העבודה הלך ונסוע מלמטה
למעלה, למלא שליחותו בעולם. ובזה גופא ישנם המסעות שלפני
בנין המשכן, שהם עניני העבודה שניתן לקיימם בקלות גם מצד טבע
הרגילות, אך רוב המסעות הם לאחר בנין המשכן, שזוהי רוב
העבודה שצ"ל ע"י יגיעה והשתדלות יתירה, לשנות טבעו ורגילותו,
ע"י הנתינת כח מענין המשכן.

הנתינת כח לענין המסעות היא נשיאת המשכן ע"י הלויים, גרשון
קהת ומררי, שענינם בעבודה הם ג' הקוין דתורה (קהת – נושאי
הארון) עבודה (גרשון) וגמ"ח (כללות המצוות – מררי). וזהו שעיקר
ענין נשיאות ראש נזכר בבני קהת – תורה, וישנו גם בתפלה, ולכן
נאמר נשא את ראש בני גרשון גם הם, משא"כ במררי, שהו"ע
המרירות.

ענין העבודה בכל ג' הקוין, ובאופן שכלולים זמ"ז. וכמו בתפלה
(גרשון), שנכלל בה גם התורה (קהת) שלפני התפלה, וכן הכובד ראש
(מררי).

— • —

(ה) **וַע"י** העבודה בג' הקוין הנ"ל פועלים ענין הגאולה⁵⁶, כולל גם גאולת השכינה, כדרשת רז"ל⁵⁷ על הפסוק⁵⁸ ושב ה' אלקיך את שבותך, והשיב לא נאמר אלא ושב, והרי ענין זה נכלל בעבודת בני מררי, שהו"ע כובד ראש דתפלה, דנוסף על המובא בפירוש רש"י שכובד ראש היינו הכנעה ושפלות (וידועה השקו"ט שבפרש"י איתא רק הכנעה⁵⁹), ידועה תורת הה"מ⁶⁰ (הובאה בדרושי רבינו הזקן והצ"צ וכו'⁶¹ עד לד"ה אין עומדין לכ"ק מו"ח אדמו"ר⁶²) שקאי על כובד ראש דשכינה, שהו"ע בכל צרתם לו צר⁶³. ויה"ר שממזרז זה יבוא המרחב כו', ועי"ז יהי יתרון האור הבא מן החושך, כשם שהי' במ"ת (כמבואר בזהר פ' יתרו⁶⁴), ונזכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות, עד לגילוי תורתו של משיח, שעז"נ⁶⁵ ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין, שיין היינו תושב"כ ותושבע"פ⁶⁶, אוריאן תליתאי שניתנה בירחא תליתאי לעם תליתאי ע"י תליתאי⁶⁷, זה משה, גואל ראשון הוא גואל אחרון⁶⁸, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, במהרה בימינו ממש.

בס"ד. ש"פ נשא, ד' סיון, ה'תשמ"א

(הנחה בלתי מוגה)

נשא את ראש בני גרשון גם הם גו'¹. וצריך להבין² מה שגבי בני קהת נאמר לפנ"ז³ נשא את ראש בני קהת, ובבני גרשון נאמר נשא את ראש בני גרשון גם הם, היינו שגם בהם ישנו ענין נשיאת הראש, אבל באופן שהם טפלים לבני קהת (גם הם), ואילו בבני מררי לא נאמר הלשון דנשיאת ראש, אלא רק תפקוד אותם⁴. גם צריך להבין בכללות הענין דנשיאת הראש הנ"ל שנאמר בנוגע לעבודת הלויים בקשר לנשיאת המשכן וכליו, הקמתו והורדתו, בעת מסעות בני"י במדבר, דכיון שהתורה היא נצחית⁵, הרי מובן שפרטי הדברים שבנין זה הם הוראות נצחיות בעבודת כאו"א מישראל. ובפרט ע"פ האמור שענין זה קשור עם הקמת והורדת המשכן, והרי ענין המשכן ישנו בכאו"א מישראל, כמ"ש⁶ ושכנתי בתוכם, ואמרו רז"ל⁷ בתוך כאו"א מישראל, ומזה מובן שיש הוראה נצחית מג' המשפחות דשבט לוי שעסקו בנשיאת המשכן וכליו, קהת גרשון ומררי. וצריך להבין מהי הוראה זו. וגם צריך להבין מהי ההוראה בענין המסעות בכלל, שגם בהם יש הוראה מיוחדת בעבודת האדם, שהרי הם קשורים עם ענין הקמת והורדת המשכן כנ"ל. ובענין המסעות גופא צריך להבין הענין שכמה מסעות היו לפני בנין המשכן, והגם שרוב המסעות היו לאחר בנין המשכן, והתורה על הרוב תדבר⁸, מ"מ, מכיון שגם ע"ד המסעות הראשונים מסופר בתורה, ובאריכות גדולה [ע"ד מעשה אבות שנאמרו באריכות לפי ערך תורתן של בנים שיש בה כמה גופי תורה שניתנו ברמיזה בלבד, באות יתירה וכיו"ב⁹], הרי מובן שגם בהם יש הוראה מיוחדת בעבודת כאו"א מישראל גם לאחר שהוקם המשכן.

(ב) **והענין** הוא, דהנה כללות עבודת האדם עלי אדמות היא להיות בבחי' מהלך ונוסע מלמטה למעלה, וכמ"ש¹⁰ גבי אברהם

- (1) פרשתנו ד, כב.
- (2) ראה גם לקו"ת ריש פרשתנו (כ, א. כא, קרוב לתחלתו (ד"ה ושני פסוקים). של"ה סט, א. רא, א. שכה, ב. שכו, ב.
- (3) במדבר ד, ב.
- (4) פרשתנו שם, כט.
- (5) תניא רפי"ז.
- (6) תרומה כה, ח.
- (7) ראה ראשית חכמה שער האהבה פ"ו
- (8) ראה מורה נבוכים ח"ג פל"ד.
- (9) ראה ב"ר פ"ס, ח.
- (10) לך לך יב, ט.

- (56) ראה שם ח, א.
- (57) מגילה כט, א.
- (58) נצבים ל, ג.
- (59) ראה סה"מ תש"ז ע' 203 בהערה.
- (60) לקו"ש חל"ד ע' 69 הערה 18.
- (61) אור תורה סימן נו. תנ.
- (62) ראה לקו"ת בהעלותך לה, א. מאמרי אדמו"ר הזקן מארז"ל ע' מב. תקס"ג ח"ב ע' תקט. סידור (עם דא"ח) יט, סע"ג [לב, א]. אוה"ת תשא ע' א'תתלד. ח"ח ע' ג'צח ואילך. סה"מ תרל"א ח"ב ע' תח. ע' תקצו. תרס"ה ע' קצ [רפן]. פרי"ת ע' רסד ואילך.
- (63) סה"מ תרפ"ה ע' שלא.
- (64) ישעי' סג, ט.
- (65) סז, ב. סח, א. וראה אוה"ת יתרו ע' תשיט ואילך. סה"מ תרמ"ז ע' מב ואילך. תש"ט ס"ע 56 ואילך.
- (66) שה"ש א, ב ובפרש"י שם.
- (67) ראה ע"ז לה, א ובפרש"י. ירושלמי ברכות פ"א ה"ד. שהש"ר עה"פ (ב).
- (68) שבת פח, א.
- (69) ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. שער הפסוקים להאריז"ל ויחי מט, י. תו"א ר"פ משפטים (עה, ב).

העבודה בכל ג' הקוין. וכמשנת"ל⁴⁶ גבי רשב"י שתורתו אומנתו⁴⁷, שאף שלכן הי' פטור מתפלה, לפי שתורה היא חיי עולם ותפלה היא חיי שעה⁴⁸, ובכלל מאתיים מנה⁴⁹, מ"מ הי' אצלו ענין התפלה, לפי שממאמר זה (בכלל מאתיים מנה) גופא מובן שיש כאן גם מציאות המנה, אלא שהוא נכלל בהמאתיים. וכן הי' אצלו ענין קיום המצוות, כדאיתא בירושלמי⁵⁰ שהפסיק לעשות סוכה ולעשות לולב [ויש לומר, שזהו גם הביאור במנהג נשיאי חב"ד שהיו אוגדים בעצמם את הלולב ומיניו, והיו עושים זאת בסוכה בערב חגה"ס (כפי שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁵¹ שכן הי' מנהג אביו כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, וגם חניך אותו כשהי' בגיל טף, שיעמוד על ידו ויאחזו הלולב ומיניו וכו'), דאגידת הלולב הו"ע לעשות לולב, ומה שעשו זאת בסוכה לפני כניסת החג, הו"ע לעשות סוכה, דאף שקיום מצות ישיבה בסוכה הוא אחרי כניסת החג, הרי התחלת עשיית הסוכה לדירה ע"י עשיית דבר שרגילים לעשותו בבית (תשבו כעין תדורו⁵²) שייכת כבר לפני החג, ולכן ענין אגידת הלולב בסוכה בערב חגה"ס הוא כמו לעשות סוכה].

ונוסף לכך שצ"ל העבודה בכל ג' הקוין, הנה גם כל א' מג' הקוים הנ"ל צ"ל כלול גם משאר הקוין. וכמו בתפלה, עבודת בני גרשון, שנכללים בה גם הקוים דקת ומררי. והענין בזה, דהנה ידוע שיש ענין לימוד התורה לפני עבודת התפלה. דהגם שלימוד התורה מצ"ע עיקרו צ"ל אחרי התפלה, כמאמר⁵³ מביהכ"נ לביהמ"ד, היינו שבתחלה צ"ל התפלה בביהכ"נ ומשם הולך לביהמ"ד ללמוד תורה, וכמאמר אבא בנימין שתהא תפלתו סמוכה למטתו⁵⁴, מ"מ ישנו ענין לימוד התורה בתור הקדמה לתפלה, שזהו מה שמברכים ברכת התורה בכל בוקר לפני התפלה ולומדים תושב"כ ותושבע"פ וכו', ואח"כ הו"ע התפלה עצמה, עבודת בני גרשון, שהו"ע האהבה. ונוסף לזה יש בתפלה גם מעבודת בני מררי, לשון מרירות, כמאמר⁵⁵ אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש.

- (46) בד"ה אם בחוקותי תלכו פ"ג (לעיל
ע'...).
(47) שבת יא, א.
(48) שם י, א. וראה סה"מ תרכ"ז ע' רסז
[רצב].
(49) ב"ק עד, א. ב"ב מא, ב.
(50) שבת פ"א סוף ה"ב.
(51) ראה ספר השיחות תרצ"ט ע' 294. ע'
329. תש"ד ע' 13 ואילך. תש"ח ע' 193.
- שיחת ליל א' דחג הסוכות תש"ו. וראה גם
תו"מ חס"ה ע' 23 הערה 127.
(52) סוכה כח, א.
(53) ברכות בסופה. שו"ע ודאדה"ז אר"ח
סקנ"ה. וש"נ.
(54) ברכות ה, ב. וראה לקו"ת ברכה צו,
ב.
(55) שם ל, ב.

הלוך ונסוע הנגבה. דהנה, הנשמה ירדה למטה מאיגרא רמא לבירא עמיקתא¹¹, וירידה זו היא לצורך עלי', שתעלה למקום גבוה יותר מן המקום שממנו ירדה, וכמ"ש¹² והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה, וכל הנותן בעין יפה הוא נותן¹³, והיינו ע"י מילוי שליחותו בעולם, אני נבראתי לשמש את קוני¹⁴, לעשות לו ית' דירה בתחתונים¹⁵, שהו"ע המשכת העצמות בתחתונים, וכמו דירה כפשוטה, שהדר בה נמצא בה בכל עצמות¹⁶. וזהו כללות ענין המסעות שהם במספר מ"ב¹⁷, כמבואר בקבלה¹⁸ שהעלי' מלמטלמ"ע היא ע"י שם מ"ב שהוא שם בן מ"ב אותיות (וגם נכלל במילויים של שם הוי"ו¹⁹), וזהו גם מה שבפ' ראשונה דק"ש שהיא בכחי' העלאה מלמטלמ"ע יש מ"ב תיבות²⁰, ומזה נמשך גם במסעות כפשוטם שהם במספר מ"ב.

ובפרטיות יותר יש בענין המסעות ב' אופנים, המסעות שלפני בנין המשכן והמסעות שלאח"ז, כלומר, שיש מסעות שיכולים להיות גם לפני ענין המשכן, ויש מסעות שבהם צריכים לענין המשכן. והענין בזה, דהנה, יש ענינים שהאדם אינו צריך לעבודה והתבוננות מיוחדת כדי לקיימם, לפי שניתן לקיימם בקלות. וכמו כריעה במודים שמנפשי' כרע²¹, ללא צורך כלל בהתבוננות (שהרי אם הי' צריך להתבונן וכו', הנה עד שהי' מסיים התבוננותו כבר גמר הש"ץ אמירת מודים וכו'). ועד"ז בכמה ענינים, כפי שידע איניש בנפשי' שיש ענינים שיכול לפעול אותם בעצמו בנקל, וכמו בצדקה, שיש בנ"א שמטבעם הם בעלי צדקה, ואין צריכים התבוננות בשביל זה, אלא מיד כשצריכים לתת צדקה ה"ה נותנים וכו', לפי שהם גומלי חסדים מצד נפשם האלקית. ואפילו אם כחיצוניות יש להם איזה פני' כו', הרי מובא בתניא²² שעשיית צדקה

- (11) לשון חז"ל — חגיגה ה, ב.
(12) קהלת יב, ז. וראה לקו"ת האזינו עא,
ג ואילך.
(13) ב"ב נג, א. וש"נ.
(14) קדושין פב, א.
(15) ראה תנחומא בחוקותי ג. פרשתנו טז.
ב"ר ספ"ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו.
ובכ"מ.
(16) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה
ח"א ע' תפט (ועם הגהות — אוה"ת שה"ש
ח"ב ע' תרעט ואילך). אוה"ת בלק ע' תתקצו.
המשך תרס"ו ס"ע ג [ע' ה].
(17) ראה לקו"ת מסעי צב, ב ואילך.
אוה"ת פרשתנו ע' רלה.
(18) ראה פע"ח שער הקדישים פ"א
(הובא בלקו"ת שם). וז"ב קלב, ב (הובא
בלקו"ת שם צה, ד).
(19) ראה עץ חיים שער מו (שער כסא
הכבוד) ספ"ז.
(20) ראה פרי עץ חיים שער הק"ש פ"ח.
לקו"ת ואתחנן יב, ד.
(21) ירושלמי הובא בתורה עיון — שבת
קיא, ב.
(22) ספ"א.

לגרמייהו היא אצל אומות העולם, אבל בני"הם גומלי חסדים בטבעם, מצד פנימיות נפשם האלקית (כמ"ש הרמב"ם²³ שכאור"א מישראל רוצה בטבעו לקיים רצון קונו), וכן גם בנוגע לשאר הסימנים שיש בישראל, שהם ביישנים ורחמנים²⁴. ועד"ז בלימוד התורה, שיש בני"א שהם מתמידים בטבעם, ולכן בנקל אצלם ללמוד תורה כו'. והגם שמבואר בתניא²⁵ שגם מי שהוא מתמיד בטבעו אעפ"כ הוא אוהב את גופו יותר בטבעו, מ"מ, אינו צריך לזה השתדלות כ"כ. ועד"ז בכללות בני"י, שנחלקים לז' סוגים, כנגד ז' נרות המנורה²⁶, ולעשרה סוגים, ראשיכם שבטיכם וגו' עד שואב מימין²⁷, שאצל כאור"א יש ענינים בעבודתו שנקל להשיגם כו'. וזהו ענין המסעות שלפני בנין המשכן, היינו העבודה שאין צורך בענין המשכן כדי להשיגה. אמנם רוב המסעות הם לאחר בנין המשכן, לפי שרוב עבודת האדם היא ע"י עבודה ויגיעה בהשתדלות יתירה, ולכן צריך לנתינת כח לזה מענין המשכן. ובכללות, ב' אופנים אלו הם ב' הבחי' דעובד אלקים ואשר לא עבדו²⁸, שעל זה אמרו רז"ל²⁹ אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחת, לפי שמאה פעמים זהו טבעו ורגילותו, ולכן אינו צריך השתדלות יתירה על זה, משא"כ הפעם הק"א שהיא יותר מרגילותו כו'.

ג) **והנה** הנתינת כח לעבודה הנ"ל היא ע"י קהת גרשון ומררי. וביאור ענינם בעבודת האדם יובן ע"פ מה שאמרו רז"ל במשנה (בפ"ק דאבות³⁰) על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח. ובהקדים דהנה כתיב³¹ גם את העולם נתן בלבם, היינו שהעולם נתון ללבו של אדם, ואמרו רז"ל³² בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית, ועד שבני"י הם בעה"ב על העולם, וכמאור³³ שהם כוראים עולמות. ומזה מובן, דכשם שכל העולם עומד על ג' דברים הנ"ל, כן הוא בעבודת ישראל, שעיקרה ג' דברים אלו. וזהו ענין קהת גרשון ומררי, תורה עבודה וגמ"ח.

- (23) ה' גירושין ספ"ב. (30) משנה ב.
 (24) יבמות עט, א. (31) קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ב.
 (25) פט"ז.
 (26) ראה לקו"ת בהעלותך כט, ג. ובכ"מ.
 (27) נצבים כט, ט"י. וראה זח"ב פב, א.
 לקו"ת ר"פ נצבים.
 (28) מלאכי ג, ח.
 (29) חגיגה ט, ב. וראה תניא פט"ו.
 (32) פרש"י ורמב"ן בראשית א, א.
 (33) ראה ב"ר פצ"ח, ד. וראה גם שיחת י"א ניסן תשל"ב (תו"מ חס"ח ס"ע 60 ואילך).

והענין הוא, דהנה בני קהת היו נושאי הארון, ולכן הוקדם מנינם למנין בני גרשון, אף שגרשון הוא הבכור, לפי שהם נשאו את הארון, שהו"ע התורה³⁴ (וכמו במשנה הנ"ל, שתורה נמנית ראשונה, לפני עבודה וגמ"ח). וי"ל שזהו מ"ש גבי בני קהת ולא יבואו לראות כבלע את הקודש גו'³⁵, דקאי על חלק הנסתר דתורה שהי' צפון ונעלם, ורק מזמן האריז"ל מותר ומצוה לגלות זאת החכמה כו'³⁶. וענין בני גרשון הוא קו העבודה והתפלה, כמבואר בלקו"ת בפרשתנו³⁷ שגרשון ענינו בחי' אהבה, שזהו עיקר ענין התפלה, כמאמר³⁸ לית פולחנא כפולחנא דרחימותא. וזהו גם מה שגרשון הי' הבכור, כי חסד (בחי' אהבה) היא ראשית המדות, יומא דאזיל עם כולהו יומין³⁹. וענין בני מררי הוא קו הגמ"ח שזהו כללות ענין המצוות, לפי שעשיית המצוות היא בדברים מרים, דאף שלא הוכשרו למלאכת שמים אלא מן הטהורים והמותרים בפין⁴⁰, מ"מ, מעשה המצוות צ"ל מדברי חולין דוקא, שהרי אי אפשר להקריב קרבן מבהמת הקדש, וכן אי אפשר ליתן צדקה ממעות הקדש.

ובזה יובן גם הטעם שענין נשיאות ראש נזכר בבני קהת ובני גרשון ולא נזכר בבני מררי, שזהו לפי שעיקר ענין ההתנשאות הוא בתורה, כמאמר⁴¹ מאן מלכי רבנן. וישנו גם בתפלה, שהרי בתפלה צ"ל כעבדא קמי מרי⁴², והרי עבד מלך כמלך⁴³, ועד שעבד מלך מלך⁴⁴ (בלי כ"ף הדמיון). וזהו גם מה שבתפלה מבקשים כמה בקשות ומברכים בשם ומלכות, לפי שבטוחים בלי ספק וספק ספיקא שהתפלה תתקבל (כדאיתא באגה"ת⁴⁵). אמנם בבני מררי לא נזכר ענין הנשיאות ראש, לפי שעבודת בני מררי הו"ע המרירות כו', היפך ענין נשיאות ראש.

ד) **והנה** אף שהענין הכי נעלה בין ג' הקוים הוא לימוד התורה (כמשנת"ל שבה הוא עיקר הענין דנשיאות ראש), מ"מ צ"ל

- (34) ראה במדבר פ"ו, א. תש"ח ע' 144. וש"נ.
 (40) שבת כח, ב. קח, א. מכות יא, א.
 (41) ראה גיטין סב, א.
 (42) שבת י, א.
 (43) שבועות מז, ב.
 (44) ב"ר פט"ז, ג. תנחומא צו יג. ספרי ופרש"י דברים א, ז.
 (45) פי"א.
 (35) במדבר ד, כ.
 (36) תניא אגה"ק סכ"ו (קמב, ב).
 (37) כד, ג ואילך.
 (38) ראה זהר ח"ב נה, ב. ח"ג רסז, א.
 לקו"ת שלח מב, ג. קונטרס העבודה פ"א.
 פ"ג ואילך.
 (39) ראה זח"ג קג, א"ב. קצא, ב. סה"מ